

Het voetbalgeweld in Nederland neemt al jaren toe. Ook in Limburg ging het onlangs voor de zoveelste keer mis en moesten burgemeesters ingrijpen. Waar komt deze 'geweldscrisis' vandaan? En wat valt er tegen te doen? „We zijn soms geneigd in paniek te raken.”

ACHTERGROND AANPAK VOETBALGEWELD

‘We moeten de basis weer op orde brengen’

MAASTRICHT

DOOR JIMMY LEENDERS

Afgebroken en in brand gestoken stoeltjes, gesloopte deuren en een compleet verbouwde toiletruimte. Bepaald niet voor de eerste keer liep het recent uit de hand bij de Zuid-Limburgse derby tussen Roda JC en MVV. Een groep relschoppers schreef er het volgende hoofdstuk in de al lange geschiedenis met geweldsincidenten rond de heetgebakerde burenstrijd. Voor de burgemeesters van de beide voetbalgemeenten was daarmee de maat vol: in Maastricht en Kerkrade zijn de komende drie jaar geen uitfans welkom bij de derby.

Verontrustend

De relschoppers onder de meege-reisde MVV-aanhang zijn niet alleen. Het betaald voetbal wordt de laatste jaren geteisterd door een toename van supportersgeweld, ook bij de vier Limburgse profclubs. Sinds de coronacrisis is een jarenlange dalende trend gekeerd. Vorig seizoen werden er in Nederland bijna duizend stadionverboden opgelegd. Het seizoen ervoor waren dat er zelfs ruim 1250, bijna twee keer zo veel als in de afgelopen tien jaar

daarvoor gebruikelijk was. Onderzoekers spreken van een ‘moderne geweldscrisis’ in het voetbal. Clubs, politie en gemeenten hebben de teugels te veel laten vieren, concludeert onderzoeksbureau Beke. Voor een recent verschenen rapport, gemaakt in opdracht van de Nationale Politie, vroegen de onderzoekers 51 politiedeskundigen naar hun ervaringen. Zij zijn nauw betrokken bij 31 van de 34 profclubs in ons land. Het beeld dat in het rapport geschetst wordt, is bij vlagen verontrustend. Het onderzoek zoomt in op een relatief nieuwe, jonge groep probleemsupporters, waarover de laatste jaren veel gesproken wordt. „Vanuit de politie klonk het geluid: we stuiten nu op een groep die we niet kennen”, vertelt Joey Wolsink, socioloog en onderzoeker bij Beke. Die ‘nieuwe aanwas’ heeft een belangrijk aandeel in het opgelaaide voetbalgeweld.

Afbakenen

De raddraaiers, doorgaans mannen jonger dan 25 jaar, trekken zich vaak van niets of niemand wat aan. Ze schermen hun namen, gezichten en praktijken af en deinzen niet terug voor geweld. Zelfs niet tegen stewards of supporters van de eigen club. Ook laten ze zich de les niet lezen

“

Je ziet supportersgroepen die hun eigen vak territoriaal afbakenen. Daar dulden ze niemand anders

Joey Wolsink, socioloog en onderzoeker

door de oudere garde van meer ‘gevestigde hooligans’. Daarnaast geldt er een strikte zwijgplicht, die het voor de lokale autoriteiten moeilijker maakt om vooraf in te schatten waar en wanneer het mis kan gaan. Voetbalgeweld werd de laatste jaren een stuk onvoorspelbaarder. Zo ontspoort het soms zonder specifieke reden tussen clubs die geen onderlinge voorgeschiedenis hebben. Ook vindt het geweld niet alleen meer rond de wedstrijd plaats, maar ook geregeld in aanloop naar een duel. Via sociale media worden vechtafspraken gemaakt, maar er zijn ook onaangekondigde aanvallen.

Engeland

Een andere constatering: lang niet alle clubs zijn de baas in hun eigen stadion. In de voetbalwereld een bekend gegeven, maar daarom niet minder zorgelijk, meent Wolsink. „Je ziet supportersgroepen die hun eigen vak territoriaal afbakenen. Daar dulden ze niemand anders.” Toegangscontroles en huisregels worden met regelmaat omzeild. Daarbij helpt het niet dat heel wat clubs, die mede door corona krap bij kas zitten, vaak geneigd zijn te beknibben op de veiligheid. „Plat gezegd: ze investeren dat geld liever in een goede spits.” Wanneer het betaald voetbal wordt opgeschrikt door geweldsincidenten, klinkt er in

de media vaak een roep om nieuwe of keiharde maatregelen. Verbazigend, vindt onderzoeker Wolsink. „We zijn soms geneigd in paniek te raken, het wiel opnieuw uit te willen vinden. Maar kijk nou eens naar de periode vóór corona. Toen ging het namelijk best wel goed.” Vaak wordt er gewezen naar Engeland, als ware dat land het lichtend voorbeeld voor het tegengaan van supportersgeweld. „Dat wordt heel makkelijk geroepen”, vindt Wolsink. „Maar het is bepaald niet zo dat daar niks aan de hand is. Ook daar vinden incidenten plaats.” Hij wil er maar mee zeggen: „Er is niet één panklare, duidelijke oplossing. We moeten de basis weer op orde brengen.” Dat wil zeggen: clubs moeten méér investeren in veiligheid. De politie moet haar informatiepositie sterk verbeteren. Een specifiek ‘voetbalrecherche-team’, nu pas in één eenheid actief, zou daarbij kunnen helpen. „Er vinden in het voetbal weinig opsporingsonderzoeken plaats. Als je de toonaangevende figuren eruit kunt pikken, kan dat heel effectief zijn. Als we wéten om wie het gaat, hebben we voldoende middelen om dit geweld te betuigen.”

REAGEREN?

jimmy.leenders@delimburger.nl

Ongeregeldheden in het uitvak bij Roda JC-MVV. FOTO ORANGE PICTURES

‘Enkele kwaadwillende supporters drukken nu hun stempel, als we niet uitkijken, verpesten ze het’

Ook burgemeesters lijken de laatste tijd meer te doen om voetbalgeweld tegen te gaan. Bijvoorbeeld door veel strengere voorwaarden te stellen. Zo opperde burgemeester Paul Depla van Breda, voorzitter van de Regiegroep Voetbal en Veiligheid, onlangs dat wedstrijden verboden kunnen worden als clubs onvoldoende veiligheidsmaatregelen nemen. Ook de burgemeesters van Maastricht en Kerkrade trapt recent hard op de rem, met een driejarig verbod op uitsupporters bij de derby tussen Roda en

Burgemeester Paul Depla van Breda, voorzitter van de Regiegroep Voetbal en Veiligheid. FOTO ANP

MVV. „Je wil eigenlijk liever geen generieke maatregelen treffen, want dan lijden de goeden onder de kwaden”, vindt burgemeester Wim Hillenaar van Maastricht. „Maar soms kan het niet anders. We moeten

streng zijn waar dat nodig is. Enkele kwaadwillende supporters drukken nu hun stempel. Als we niet uitkijken, zijn die het echt aan het verpesten.” Burgemeester Petra Dassen van Kerkrade vindt, net

als Hillenaar, dat de sleutel bij bepaalde supportersgroepen ligt. Maar kunnen burgemeesters niet meer doen? „We zijn in Limburg streng”, vindt Dassen. Zo verbood Kerkrade eind vorig jaar nog tijdelijk de komst van uitsupporters naar het Roda-stadion. „Voetbal moet een feest zijn voor iedereen. En dus met zo min mogelijk inzet van politie. Dat vraagt echter ook draagvlak bij iedereen. Zolang er een groep supporters is die daar anders over denkt, zullen we maatregelen moeten blijven nemen.”

VERROMMELING

Vat krijgen op inrichting van het landschap is niet altijd eenvoudig

Door de toenemende strijd om de ruimte dreigt onder meer verdergaande verrommeling van het landschap in Limburg, vreest meniggen. Gedeputeerde Michael Theuns kondigt aan dat de provincie meer regie wil nemen op de inrichting van het landschap.

MAASTRICHT
DOOR JAN HENSELS

Spreek u uit tegen deze verrompottisering van Limburg en met name van het Heuvelland!”

Die dringende oproep richting provinciebestuur deden onlangs Stichting Natuurlijk Geuldal en Stichting Behoud Jaarplaatsen Cottesserhoeve. Ze vinden dat er in het Zuid-Limburgse Heuvelland te veel vakantiehuisjes en bungalowparken zijn en komen die de stilte, de natuur en het landschappelijk schoon bedreigen.

Gedeputeerde Michael Theuns CDA. FOTO JEROEN KUIT

Verdozing

De onrust en de zorgen over de verrommeling en verdozing van het landschap in Limburg klinkt breder. Ook in Provinciale Staten valt steeds vaker een pleidooi te horen voor het maken van scherpere keuzes op het gebied van landschap en ruimtelijke ordening.

De strijd om de schaarse ruimte neemt door de flinke hoeveelheid opgaven in Limburg alleen maar verder toe de komende tijd. Daarbij gaat het onder meer om energietransitie, hoogwaterbescherming en de aanleg van waterbuffers, woningbouw, herstel en uitbreiding van de natuur en andere vormen van landbouw.

Tegen die achtergrond drong recent ook de Natuur en Milieufederatie Limburg, mede namens Natuurmonumenten, Stichting Het Limburgs Landschap en Staatsbosbeheer aan op scherpe keuzes om landschap en natuur beter te beschermen. „Niet alles kan overal en niet alles is even urgent of waardevol.”

Regie

Gedeputeerde Michael Theuns (CDA) erkent dat er gezien de vele opgaven die een claim op de ruimte leggen meer regie nodig is, ook van de kant van de provincie. „Als we het ruimtebeslag van al die opgaven op langere termijn bij elkaar zouden nemen, dan hebben we aan de huidige oppervlakte van de provincie Limburg niet voldoende. Dan vallen er stukjes van de te leggen ruimtelijke puzzel van tafel. Dit betekent dat we als provincie meer regie moeten gaan nemen op het vlak van ruimtelijke ordening”, stelt Theuns. In de praktijk zal het er volgens hem op neerkomen dat op een slimme manier bepaalde opgaven moeten worden gecombineerd, zodat er minder beslag op de schaarse ruim-

te nodig is. Tevens zullen er bepaalde zaken wellicht niet kunnen vanwege ruimtegebrek. Het is de bedoeling komend jaar, ook met de Staten, discussie te voeren over te maken keuzes over de inrichting van het landschap en het gebruik van de ruimte. Uiteindelijk moet dat in 2025 leiden tot een aanpassing van de omgevingsvisie die de aangepaste keuzes op het vlak van ruimtelijke ordening vastlegt.

Zorgen

Ondanks de grotere regierol van de provincie leven er zorgen dat de verdozing en verrommeling de komende jaren op sommige plekken toch sluipenderwijs verdergaat. Lianne Schuuring (PvdA) stelde onlangs Statenvragen over de bouw van enkele loodsen in Weert. Zij ziet dat de provincie feitelijk buitenspel staat als ontwikkelingen op grond van een gemeentelijk bestemmingsplan zijn toegestaan. Gemeenten hebben bovendien na vaststelling van een nieuwe omgevingsvisie in Limburg acht jaar de tijd om hun plannen daaraan aan te passen. Dat is een periode waarin er in haar ogen veel ongewenste ruimtelijke ontwikkelingen plaats kunnen vinden. Zij wil dat de provincie hierover in gesprek gaat met gemeenten.

Niet alles kan overal en niet alles is even urgent of waardevol.